

POSLOVNI BILTEN BROJ 1

(4. maj 2020. godine)

Sadržaj

1. Zabrana učestvovanja u postupcima javnih nabavki
2. Karakteristike sopstvenih akcija i ograničenja kod upisa sopstvenih akcija
3. Članstvo na robnoj berzi
4. Pravo fizičkog lica – člana privrednog društva na poresko izuzimanje po osnovu kapitalnog dobitka
5. Građevinski dnevnik, građevinska knjiga i knjiga inspekcije

Napomena: Mišljenja koja objavljuje Bilten nisu zvanična mišljenja nadležnih državnih institucija niti Instituta za ekonomsku diplomatiju, već mišljenja autora i dobronamerna pomoć usmerena na brže rešavanje vaših konkretnih problema, u skladu sa Zakonom, te ne mogu biti korišćena u sudskoj praksi ili u rešavanju bilo kakvih sporova.

ZABRANA UČESTVOVANJA U POSTUPCIMA JAVNIH NABAVKI

Zakonom o prekršajima („Službeni glasnik RS”, br. 65/2013, 13/2016, 98/2016-odluka US, 91/2019 I 91/2019-dr.zak.) definisano je da se pod **prekršajem** podrazumeva protivpravno delo koje je zakonom ili drugim propisom nadležnog organa određeno kao prekršaj I za koje je propisana prekršajna sankcija.

Navedenim zakonom propisana je privremena zabrana učiniocu prekršaja da učestvuje u postupcima javnih nabavki . Ova zabrana , odnosno zaštitna mera može trajati do **dve (2) godine, računajući od pravosnažnosti presude.**

KARAKTERISTIKE SOPSTVENIH AKCIJA I OGRANIČENJA KOD UPISA SOPSTVENIH AKCIJA

Sopstvene akcije imaju svoj specifičan status, koji se ogleda u sledećim karakteristikama shodno odredbama Zakona o privrednim društvima („Službeni glasnik RS”, br. 36/2011, 99/2011, 83/2014-dr.zak., 5/2015, 44/2018, 95/2018 i 91/2019) , i to da :

- sopstvene akcije **ne daju pravo glasa** (kako sopstvene akcije ne daju pravo glasa, samim tim ne računaju se ni u kvorum za rad skupštine);
- sopstvene akcije **ne daju pravo na dividendu ili druga primanja;**
- sopstvene akcije **ne mogu biti osnov za plaćanja akcionarima**, osim ako se radi o smanjenju kapitala;
- sopstvene akcije **ne mogu se uzeti u zalogu**, jer ih je to privredno društvo samo izdalo, i to neposredno ili preko trećeg lica, koje te akcije uzima u zalogu u svoje ime, a za račun privrednog društva,

Privredno društvo ima određena ograničenja kada je u pitanju upis sopstvenih akcija, odnosno **ne može** :

- **da vrši upis akcija koje je samo društvo izdalo,**
- **da vrši upis akcija ni njegovo kontrolisano društvo,**
- **da vrši upis akcija ni treće lice koje nastupa u svoje ime , a za račun kontrolisanog društva** (u slučaju da je upis akcija izvršilo treće lice u svoje ime, a za račun kontrolisanog društva, shodno odredbama Zakona o privrednim društvima smatra se da je to treće lice upisalo akcije za svoj račun).

ČLANSTVO NA ROBNOJ BERZI

Robna berza je pravno lice saglasno odredbama Zakona o robnim berzama („Službeni glasnik RS”, br. 52/2019) koje upravlja, odnosno obavlja delatnost posredovanja u procesu trgovanja robom, nestandardizovanim terminskim ugovorima i brodskim prostorom, zatim određuje i sprovodi pravila i procedure u vezi sa trgovanjem na robnoj berzi.

Članovi robne berze mogu biti **domaća i strana pravna lica i registrovana poljoprivredna gazdinstva**, a članstvo se stiče zaključivanjem ugovora sa robnom berzom. Članovi robne berze trguju posredstvom brokera zaposlenih na robnoj berzi i **mogu trgovati u svoje ime i za svoj račun.**

Trgovanje na robnoj berzi, pored članova robne berze, mogu da obavljaju i **Republika Srbija i Narodna banka Srbije.**

PRAVO FIZIČKOG LICA – ČLANA PRIVREDNOG DRUŠTVA NA PORESKO IZUZIMANJE PO OSNOVU KAPITALNOG DOBITKA

Kapitalnim dobitkom, u smislu odredbi Zakona o porezu na dohodak građana („Službeni glasnik RS”, br. 24/2001, 80/2002, 80/2002-dr.zak., 135/2004, 62/2006, 65/2006-ispr., 31/2009, 44/2009, 18/2010, 50/2011, 91/2011-US, 93/2012, 114/2012-US, 47/2013, 48/2013-ispr., 103/2013, 57/2014, 68/2014-dr.zak., 112/2015, 113/2017, 95/2018 i 86/2019), **ne podrazumeva se razlika nastala prenosom prava, udela ili hartija od vrednosti, kada je obveznik izvršio prenos prava, udela ili hartija od vrednosti koje je pre prenosa imao u svom vlasništvu neprekidno najmanje 10 (deset) godina.**

U uslovima kada fizičko lice koje je član privrednog društva proda svoj udeo u privrednom društvu, a koji je imao neprekidno u svom vlasništvu najmanje 10 (deset) godina, tada saglasno Zakonu o porezu na dohodak građana **ostvaruje pravo na poresko izuzimanje po osnovu kapitalnog dobitka.**

To znači da pravo na poresko izuzimanje kod prodaje udela ima fizičko lice ako je u vlasništvu imao udeo neprekidno najmanje 10 (deset) godina, odnosno pravo na poresko izuzimanje kod prodaje udela, u slučaju kada je tokom perioda vlasništva dolazilo do promene procenta prava, odnosno učešća u kapitalu, fizičko lice može da ostvari u odnosu na procentualni deo udela koga je neprekidno najmanje 10 (deset) godina imao u procentu koji je jednak procentu koji je inicijalno stečen najmanje 10 (deset) godina pre prodaje udela. Međutim, ako član društva prenese udeo ili deo udela, **a po osnovu tog prenosa privredno društvo stiče sopstveni udeo tada fizičko lice nema pravo na poresko izuzimanje.**

Zakonom o privrednim društvima („Službeni glasnik RS”, br. 36/2011, 99/2011, 893/2014-dr.zak., 5/2015, 44/2018, 95/2018 i 91/2019) definisano je da se pod sopstvenim udelom društva podrazumeva **udeo ili deo udela koje društvo stekne od svog člana.**

GRAĐEVINSKI DNEVNIK, GRAĐEVINSKA KNJIGA I KNJIGA INSPEKCIJE

Zakonom o planiranju i izgradnji („Službeni glasnik RS”, br. 72/2009, 81/2009-ispr, 64/2010-odluka US, 24/2011, 121/2012, 42/2013-odluka US, 50/2013-odluka US, 98/2013-odluka US, 132/2014, 145/2014, 83/2018, 31/2019, 37/2019-dr.zak, i 9/2020) utvrđeno je da je **investitor lice za čije potrebe se gradi objekat I na čije ime glasi građevinska dozvola.**

Građevinska dozvola se izdaje investitoru, odnosno ona se **izdaje na ime investitora**, a isti je dužan da uz zahtev za izdavanje građevinske dozvole dostavi projekat za građevinsku dozvolu i izvod iz projekta za građevinsku dozvolu, zatim dokaz o odgovarajućem pravu na zemljištu, te dokaz o plaćenju taksu i plaćenim naknadama. Investitor podnosi prijavu radova organu koji je **izdao građevinsku dozvolu** i u prijavi navodi datum početka i rok završetka izvođenja radova, čime su se stekli uslovi da nadležni organ obavesti građevinsku inspekciju. Građevinska dozvola prestaje da važi ako se ne izvrši prijava radova u roku od **tri godine** od dana pravosnažnosti rešenja kojim je izdata građevinska dozvola.

Finansijer je drugo važno lice pored investitora, koje po osnovu zaključenog ugovora sa investitorom finansira, odnosno sufinansira izgradnju, dogradnju, rekonstrukciju, adaptaciju, sanaciju itd... I na osnovu tog ugovora stiče određena prava i obaveze, osim sticanja prava svojine na objektu koji je predmet izgradnje.

Treće lice je **izvođač**, odnosno privredno društvo, drugo pravno lice ili preduzetnik koji je upisan u registar za građenje te vrste objekta i koji mora da poseduje rešenje za izvođenje radova I da ima **zaposleno lice sa licencom za odgovornog izvođača radova**, kao i odgovarajuće stručne rezultate. **Odgovorni izvođač radova** je lice koje rukovodi izgradnjom objekta, zatim koje poseduje odgovarajuću licencu, a njega određuje izvođač radova.

Građevinski dnevnik predstavlja overenu svesku, shodno Pravilniku o sadržini i načinu vođenja knjige inspekcije, građevinskog dnevnika i građevinske knjige („Službeni glasnik RS”, br. 62/2019), sa jednostruko numerisanim stranama u gornjem desnom uglu I vođenjem evidencije u dva primerka, a svi podaci koji se upisuju u građevinski dnevnik upisuju se hemijskom olovkom i ne smeju se brisati, ispravljati ili pak naknadno menjati, odnosno dopunjavati. Ukoliko je potrebno nešto izmeniti ili dopuniti, tada se u svesku unosi to isključivo kao novi upis, uz obavezno navođenje dana upisa.

Građevinski dnevnik vodi odgovorni izvođač radova, i isti je dužan da u njega unosi sve podatke koji su vezani za gradnju počev od datuma početka izvođenja radova do dana završetka izgradnje, odnosno radno vreme gradilišta, broj angažovanih lica, vremenske

prilike, podatke o proizvođaču građevinskih proizvoda, uzorcima materijala, greške u tehničkoj dokumentaciji, podatke o izvršenom inspekcijskom nadzoru, nepredviđene okolnosti itd... Ovi podaci koji su uneti overavaju se **potpisom odgovornog izvođača radova**. Građevinski dnevnik vodi se za gradilište u celini, a ukoliko se u okviru gradilišta grade objekti na različitim lokacijama, tada se građevinski dnevnik vodi za te objekte izdvojeno.

Upisivanje određenih podataka u građevinski dnevnik, pored odgovornog izvođača radova vrši i **lice koje vrši stručni nadzor i lice koje vrši projektantski nadzor** ukoliko je to lice određeno. **Odgovorni izvođač radova** po isteku garantnog roka predaje građevinski dnevnik **investitoru**, koji je dužan da ga **trajno čuva**.

Građevinska knjiga predstavlja dokument u koji se vrši upis tačnog iznosa stvarno izvedenih radova iz predmera i predračuna i služi kao dokaz za obračun i naplatu kroz privremene situacije, odnosno okončanu situaciju „ako je ugovorom predviđeno da se obračun i naplate radova vrši kroz ispostavljanje situacija“.

Knjiga inspekcija vodi se u obliku registratora sa mehanizmom, sa jednostruko numerisanim stranama u gornjem desnom uglu i ista se vodi na gradilištima na kojima se grade objekti za koje je utvrđeno da mora postojati građevinska dozvola. Knjiga inspekcije se vodi od dana početka izvođenja radova do dana završetka izgradnje objekta, odnosno radova i primopredaje objekta investitoru.

Knjigu inspekcije vodi **odgovorni izvođač radova** i sve podatke overava svojim potpisom, a uneti podaci ne smeju se ispravljati, dopisivati, brisati i slično, a unos podataka se vrši hemijskom olovkom. Po izvršenom inspekcijskom nadzoru, **nadležni inspektor** upisuje u knjigu inspekcije sve podatke o utvrđenom stanju i sastavlja zapisnik, isti potpisuje i taj zapisnik predstavlja sastavni deo knjige inspekcije.

Stavljanjem svog potpisa posle svakog upisa u knjigu inspekcije, to podrazumeva da **inspektor** stoji iza svake unete promene, a **odgovorni izvođač radova** svojim potpisom overava da je u potpunosti upoznat sa svim merama i nalogima koji su uneti u knjigu inspekcije od strane nadležnog inspektora, i istovremeno po isteku garantnog roka, knjigu inspekcije predaje investitoru, a investitor ima obavezu da trajno čuva knjigu inspekcije.

Autor tekstova: Ljubinka Kovačević, revizor